

SLUŽBENI VJESNIK BISKUPIJE KRK

2/2026.

SADRŽAJ

DOKUMENTI	34
Poruka pape Lava XIV. za LXIII. Svjetski dan molitve za zvanja (26. travnja 2026.): »Otkrivanje Božjeg dara u nama«	34
Poruka pape Lava XIV. za LXIII. Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija (17. svibnja 2026.): <i>Zaštititi glasove i lica ljudi</i>	37
Izjava Komisije HBK-A »Iustitia et pax«: <i>Zamjensko (surogatno) majčinstvo ozbiljno narušava neotuđivo dostojanstvo djeteta i majke</i>	42
➤ Vijesti:	46
28. Zajedničko zasjedanje BK BIH I HBK (Banja Luka, 9. ožujka 2026.)	46
Priopćenje sa 72. zasjedanja sabora HBK (Zagreb, 14. do 16. travnja 2026.)	48
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	50
Proslava sv. Kvirina 2026. godine (Krk, 3. lipnja 2026.)	50
Presveto Srce Isusovo – Dan svećeničkog posvećenja (12. lipnja 2026.)	50
Ispiti za ispovjednu ovlast (Krk, 30. lipnja 2026.)	51
Duhovne vježbe za svećenike	51
Iz KATEHETSKOG UREDA: Stručni skup vjeroučitelja Riječke nadbiskupije i Krčke biskupije (Rijeka, 23. svibnja 2026.)	52
Iz CARITASA BISKUPIJE KRK	52
Projekt ljetovanja u kući za odmor »Dom Emaus« (Martinšćica 2026.)	52
Korizmena duhovna obnova volontera Caritasa Krčke biskupije na otoku Pagu (14. ožujka 2026.)	53
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	54
Kronika Krčkog biskupa	54
➤ Svećenici: Renato Kučić, počasni prelat Njegove Svetosti	55
➤ Obavijest: Ljetovanje bogoslova	55
➤ Izvještaji:	
Održan Preduskrsni plenarni svećenički sastanak (Krk, 18. ožujka 2026.)	56
Krčki osnovnoškolci i srednjoškolci pobjednici natjecanja iz vjeronauka (Punat, 19. ožujka 2026.)	57
Bogoslov Amadej Anić primljen za kandidata za sveti red (Krk, 19. ožujka 2026.)	57
Biskupijsko hodočašće djece na grob biskupa Mahnića (Krk, 28. ožujka 2026.)	58
Krčka biskupija domaćin sljedećeg Susreta hrvatske katoličke mladeži	59
IN MEMORIAM: Vlč. Ivan Plješa (1937. – 2026.)	60

PORUKA PAPE LAVA XIV. ZA LXIII. SVJETSKI DAN MOLITVE ZA ZVANJA**— 26. travnja 2026. —****»Otkrivanje Božjeg dara u nama«**

Draga braćo i sestre, predragi mladi!

Pod vodstvom i zaštitom Uskrslog Isusa, na Četvrtu vazmenu nedjelju, koja je poznata i kao Nedjelja Dobrog Pastira, slavimo LXIII. svjetski dan molitve za zvanja. Milosna je to prigoda da podijelim s vama neka razmišljanja o duhovnoj dimenziji poziva, shvaćenog kao otkrivanje Božjeg besplatnog dara koji cvjeta duboko u srcu svakog od nas. Krenimo, stoga, zajedno putem istinski lijepog života, koji nam pokazuje Pastir!

Put ljepote

U Ivanovu Evanđelju Isus sebe doslovno naziva »lijepim pastirom« (ὁ ποιμὴν ὁ καλός) (Iv 10, 11). Taj izraz označava savršenog, istinskog i uzornog pastira, budući da je spreman položiti svoj život za svoje ovce, očitujući tako Božju ljubav. Pastir je to koji budi udivljenje: onaj tko ga promatra otkriva da život postaje uistinu lijep kad se ide za njim. Da bi se upoznalo tu ljepotu, tjelesne oči ili estetski kriteriji nisu dovoljni: potrebni su kontemplacija i produhovljenost (interiornost). Samo onaj tko zastane, sluša, moli i prihvaća njegov pogled može s pouzdanjem reći: »Vjerujem u nj, s njim život može biti uistinu lijep; želim ići putem te ljepote«. A najčudesnije je to što, jednom kad postanemo njegovim učenicima, i sami postajemo »lijepi«: njegova ljepota nas preobražava. Kao što piše teolog Paul Florenski, askezom se ne postaje »dobrom«, već »lijepom« osobom. [1] Prepoznatljivo obilježje svetaca, uz dobrotu, upravo je ta blistava duhovna ljepota koja zrači iz onih koji žive u Kristu. Tako se kršćanski poziv otkriva u svoj svojoj dubini: to je udioništvo u Kristovom životu, dijeljenje njegova poslanja i zračenje istom ljepotom kojom On zrači.

Tu unutarnju komunikaciju života, vjere i smisla iskusio je i sveti Augustin, koji u Knjizi trećoj svojih *Ispovijesti* – dok izlaže i ispovijeda svoje grijeha i propuste iz mladosti – kaže za Boga: »Ti si bio dublje u meni od moje najdublje nutrine« [2]. Onkraj samosvijesti, on otkriva ljepotu Božjeg svjetla koje ga vodi u tami. Augustin opaža Božju prisutnost u najdubljim porama svoje duše, a to uključuje njegovo razumijevanje i iskustvo važnosti njegovanja vlastite nutrine kao prostora za odnos s Isusom, kao puta kojim se Božja ljepota i dobrota mogu iskusiti u vlastitom životu.

Taj se odnos gradi u molitvi i tišini i, ako ga se njeguje, otvara nam se mogućnost prihvaćanja i življenja dara poziva, koji nikada nije nešto nametnuto ili pak unaprijed utvrđeni obrazac kojeg se jednostavno valja pridržavati, već je to plan ljubavi i sreće.

Briga oko vlastite nutrine: to je točka od koje valja hitno krenuti u pastoralu zvanja i uvijek novoj predanosti evangelizacije!

U tom duhu pozivam sve: obitelji, župe, redovničke zajednice, biskupe, svećenike, đakone, vjeroučitelje, odgojitelje i vjernike laike, da još revnije prionu stvaranju povoljnih uvjeta koji omogućuju prigrliti, ojačati, štititi i prati taj dar, kako bi mogao donositi bogate plodove. Samo ako naša okruženja budu odisala živom vjerom, stalnom molitvom i bratskim zajedništvom, Božji poziv će se moći probuditi i sazrijevati te postati put sreće i spasenja za pojedince i za svijet. Dok kročimo putem koji nam je pokazao Isus, lijepi Pastir, učimo, dakle, bolje upoznati sebe same i izbliza upoznati Boga koji nas je pozvao.

Uzajamno poznavanje

»Gospodar života poznaje nas i obasjava naša srca svojim pogledom ispunjenim ljubavlju.« [3] Svaki poziv, naime, može proizići samo iz svijesti i iskustva Boga koji je Ljubav (usp. *1 Iv* 4, 16): On nas poznaje do dna duše, izbrojao je vlasi na našim glavama (usp. *Mt* 10, 30) i za svakoga od nas predvidio jedinstveni put svetosti i služenja. No, to poznavanje uvijek mora biti uzajamno: i mi smo pozvani upoznati Boga kroz molitvu, slušanje Božje riječi, sakramente, život Crkve i darivanje samih sebe svojoj braći i sestrama. Valja nam se ugledati u mladog Samuela, koji je noću, možda neočekivano, začuo Gospodinov glas i, uz Elijevu pomoć, naučio ga prepoznati (usp. *1 Sam* 3, 1-10). Tako i mi moramo stvarati prostore unutarnje tišine kako bismo shvatili što je Gospodin naumio za nas da nađemo sreću. Nije riječ o apstraktnoj intelektualnoj spoznaji ili znanju koje valja steći, nego o osobnom susretu koji mijenja život. [4] Bog prebiva u našim srcima: poziv je prisni dijalog s onim koji nas poziva – unatoč ponekad zaglušujućoj buci svijeta – pozivajući nas da odgovorimo s istinskom radošću i velikodušnošću.

»Noli foras ire, in te ipsum redi, in interiore homine habitat veritas“ – „Ne idi van, vrati se u sebe sama. Istina prebiva u unutarnjem čovjeku.« [5] Još jednom, sveti Augustin nas podsjeća koliko je važno naučiti zastati i graditi prostore unutarnje tišine kako bismo mogli čuti glas Isusa Krista.

Dragi mladi, slušajte taj glas! Slušajte glas Gospodina koji vas poziva na puni, ostvaren život, iskorištavajući svoje talente (usp. *Mt* 25, 14-30) i pribijajući vlastita ograničenja i slabosti na slavni Kristov križ. Zastanite, stoga, u euharistijskom klanjanju, revno razmatrajte Božju riječ da je možete živjeti u svojoj svakodnevici, aktivno i potpuno sudjelujte u sakramentalnom i crkvenom životu. Na taj ćete način upoznati Gospodina i, u prisnosti svojstvenoj istinskom prijateljstvu, otkriti kako učiniti od svoga života dar, bilo u braku, bilo u svećeništvu, trajnom đakonatu ili pak posvećenom životu: svaki poziv je neizmjeran dar za Crkvu i one koji ga radosno prihvaćaju. Poznavati Gospodina znači, prije svega, naučiti vjerovati njemu i njegovoj providnosti, koja se preobilno izljuje u svakom pozivu.

Povjerenje

Iz znanja dolazi povjerenje, stav rođen iz vjere koji je bitan i za prihvaćanje i za ustrajnost u pozivu. Život se, naime, otkriva kao stalno povjerenja u sebe samog i pouzdanje u Gospodina, pa i kad njegovi planovi poremete naše.

Sjetimo se svetog Josipa, koji, unatoč neočekivanom Djevičinu otajstvu majčinstva, vjeruje u Božji san i poslušna srca prihvaća Mariju i Dijete (usp. *Mt* 1, 18-25; 2, 13-15). Josip iz Nazareta oličenje je potpunog povjerenja u Božji plan: vjeruje čak i kad je sve oko njega naizgled bilo obavijeno tamom i neizvjesnošću, kad se činilo da se stvari odvijaju suprotno od očekivanog. Vjeruje i uzda se, siguran u Gospodinovu dobrotu i vjernost. »U svim okolnostima svog života Josip je znao izgovoriti svoj *fiat* (Neka mi bude), poput Marije prigodom Anđelova navještenja i Isusa u Getsemanskom vrtu.« [6]

Kao što nas je naučio *Jubilej nade*, potrebno je njegovati nepokolebljivo i postojano povjerenje u Božja obećanja, nikada se ne predajući očaju, prevladavajući strahove i nesigurnosti, uvjereni da Uskrsli je Gospodar povijesti – i naše osobne i povijesti svijeta: On nas ne napušta u najtamnijim trenucima, već dolazi raspršiti svojim svjetlom sve naše tmine. I upravo zahvaljujući svjetlu i snazi njegova Duha možemo prepoznati, čak i usred kušnji i kriza, kako naš poziv sazrijeva, odražavajući sve više ljepotu Onoga koji nas je pozvao, ljepotu rođenu iz vjernosti i povjerenja, usprkos ranama i padovima.

Sazrijevanje

Poziv, zapravo, nije statičan cilj, već dinamičan proces sazrijevanja, potpomognut blizinom s Gospodinom: biti s Isusom, dopustiti Duhu Svetomu da djeluje u našim srcima i životnim situacijama kroz koje prolazimo te uvijek iznova sagledavati sve u svjetlu primljenog dara – to znači rasti u svom pozivu.

Poput trsa i loza (usp. *Iv* 15, 1-8), tako sav naš život mora biti utemeljen na snažnoj i bitnoj vezi s Gospodinom, kako bi, kroz kušnje i potrebne »rezidbe«, postao sve potpuniji odgovor na njegov poziv. „Mjesta“ gdje se Božja volja najjasnije otkriva i gdje se doživljava njegovu beskrajnu ljubav često predstavljaju istinski bratski odnosi koje možemo uspostavljati tijekom cijelog života. Kako je samo dragocjeno imati dobrog duhovnog vođu koji nas prati u otkrivanju i razvijanju našeg poziva! Kako su samo važni razlučivanje i preispitivanje u svjetlu Duha Svetoga, da bi se poziv ostvario u svojoj ljepoti!

Poziv, dakle, nije nešto što se stječe odmah, nešto što je »dano« jednom zauvijek. To je, radije, putovanje koje traje, nešto slično ljudskom životu, gdje primljeni dar ne samo treba čuvati, već i njegovati kroz svakodnevni odnos s Bogom kako bi rastao i donosio plodove. »To ima veliku vrijednost, jer sav naš život dovodi u suodnos s Bogom koji nas ljubi i omogućuje nam shvatiti da ništa nije plod besmislenog kaosa, nego da, naprotiv, sve u našim životima može postati odgovor Gospodinu, koji ima divan plan za nas.« [7]

Draga braćo i sestre, predragi mladi, potičem vas da njegujete osobni odnos s Bogom kroz svakodnevnu molitvu i razmatranje nad Božjom riječju. Zastanite, oslušajte, pouzdajte se: na taj će način dar vašeg poziva sazreti, učiniti vas sretnima i donijeti obilne plodove Crkvi i svijetu.

Neka vas Blažena Djeвица Marija, uzor unutarnjeg prihvaćanja Božjeg dara i učiteljica molitvenog slušanja, uvijek prati na ovom putu!

Iz Vatikana, 16. ožujka 2026.

PAPA LAV XIV.

-
- [1] „Ascetikom se ne postaje 'dobar', već lijep čovjek, a odlika svetih asketa nije njihova 'dobrota', koju se može naći i kod putenih ljudi i velikih grešnika, već duhovna ljepota, zasljepljujuća ljepota osobe koja zrači nekim unutrašnjim sjajem, ljepota koja je potpuno nedostupna putenoj i čuvstvenoj osobi“ (Paweł Florenski, *La colonna e il fondamento della verità*, Rim 1974., 140-141).
- [2] Sv. Augustin, *Ispov.*, III, 6, 11: CSEL 33, 53.
- [3] Apost. pismo *Vjernost koja rađa budućnost* (8. prosinca 2025.), 5.
- [4] Usp. Benedikt XVI., Enc. *Deus caritas est* (25. prosinca 2005.), 1.
- [5] Sv. Augustin, *De vera religione*, XXXIX, 72: CCSL 32, 234.
- [6] Papa Franjo, Apost. pismo *Patris corde* (8. prosinca 2020.), 3.
- [7] Papa Franjo, Postsin. apost. pob. *Christus vivit* (25. ožujka 2019.), 248.

PORUKA PAPE LAVA XIV. ZA LX. SVJETSKI DAN SREDSTAVA DRUŠTVENIH KOMUNIKACIJA

— 17. svibnja 2026. —

Zaštititi glasove i lica ljudi

Draga braćo i sestre!

Lice i glas su jedinstvene, prepoznatljive značajke svake osobe. Oni otkrivaju njezin jedinstven identitet i konstitutivni su elementi svakoga susreta. Stari su Grci u antici to jako dobro znali. Stoga su, kako bi definirali ljudsku osobu, koristili izraz »lice« (prósōpon), koji etimološki označava ono što je pred očima, mjesto prisutnosti i odnosa. Latinski izraz »persona« (od *per-sonare*), s druge strane, obuhvaća zvuk, i to ne bilo koji zvuk, nego jedinstven glas određene osobe.

Lice i glas su sveti. Dao nam ih je Bog, koji nas je stvorio na svoju sliku i priliku, pozivajući nas na život riječju kojom nam se On sâm obratio, riječju koja je prvo odjeknula kroz stoljeća u glasovima proroka, a zatim, u punini vremena, postala tijelom. Tu riječ – tu komunikaciju kojom Bog približava samoga sebe – mogli smo izravno čuti i vidjeti (usp. 1 Iv 1,1-3), zato što se dala spoznati u glasu i licu Isusa, Sina Božjega.

Od samog trenutka stvaranja, Bog je želio čovjeka za svog sugovornika i, kao što kaže sveti Grgur Nisenski [1], utisnuo je na njegovo lice odraz Božje ljubavi, kako bi mogao u punini iskusiti vlastitu ljudskost po ljubavi. Čuvati ljudska lica i glasove, dakle, znači čuvati taj biljeg, taj neizbrisiv odraz Božje ljubavi. Nismo kakva vrsta sastavljena od unaprijed određenih biokemijskih algoritama. Svatko od nas ima nezamjenjiv i jedinstven poziv, koji proizlazi iz života i otkriva se upravo u komunikaciji s drugima.

Ako ne budemo ispunjavali tu dužnost čuvanja, digitalna tehnologija prijeti da stubokom promijeni neke od temeljnih stupova ljudske civilizacije koje katkad uzimamo

zdravo za gotovo. Simulirajući ljudske glasove i lica, mudrost i znanje, svijest i odgovornost, empatiju i prijateljstvo, sustavi poznati kao umjetna inteligencija (UI) ne samo da zalaze u informacijske ekosustave, već i prodiru u najdublju razinu komunikacije – razinu međuljudskih odnosa.

Taj izazov, dakle, nije tehnološki, nego antropološki. Čuvati lica i glasove u konačnici znači čuvati sebe same. Hrabro, odlučno i razborito prihvatiti prilike koje pružaju digitalna tehnologija i umjetna inteligencija ne znači skrivati od sebe samih kritične točke, sjene i opasnosti.

Ne odricati se sposobnosti razmišljanja

Već odavno postoje brojni dokazi da algoritmi osmišljeni za najveće povećanje djelovanja na društvenim mrežama – što je unosno za platforme – nagrađuju brze emocije, a kažnjavaju ljudske reakcije koje iziskuju više vremena, kao što je napor razumijevanja i promišljanja. Zatvarajući skupine ljudi u mjehuriće brzog slaganja s drugima i brzog ogorčenja, ti algoritmi smanjuju našu sposobnost slušanja i kritičkog razmišljanja te povećavaju društvenu polarizaciju.

Tome se pridodaje naivno i nekritičko oslanjanje na umjetnu inteligenciju kao sveznajućeg »prijatelja«, izvor svih informacija, arhiv svih sjećanja, »proročište« koje dijeli sve vrste savjeta. Sve to može dodatno pogoršati našu sposobnost analitičkog i kreativnog razmišljanja, razumijevanja značenjâ i razlikovanja sintakse od semantike.

Premda UI može pružiti podršku i pomoć u upravljanju komunikacijskim zadacima, izbjegavanje napora oko samostalnog razmišljanja, zadovoljavajući se umjetnim statističkim kompilacijama, dugoročno gledano nosi opasnost opadanja naših kognitivnih, emocionalnih i komunikacijskih sposobnosti.

Posljednjih godina sustavi umjetne inteligencije sve više preuzimaju kontrolu i nad proizvodnjom tekstova, glazbe i filmova. Stoga je velik dio ljudske kreativne industrije u opasnosti da bude eliminiran i zamijenjen oznakom *Powered by AI* (pokreće ga/je umjetna inteligencija), pretvarajući ljude na puke potrošače nepromišljenih ideja i anonimnih proizvoda lišenih autorstva i ljubavi, dok se remek-djela ljudskoga duha na polju glazbe, umjetnosti i književnosti svodi na puk poligon za obučavanje strojeva.

No, ne smije nam biti toliko na srcu što stroj uspijeva ili će uspjeti postići, već što mi možemo i hoćemo učiniti, rastući u čovječnosti i znanju, mudrim korištenjem tako moćnih alata koji su nam na raspolaganju. Čovjek je od pamtivijeka u iskušenju da prisvaja plodove znanja bez ulaganja vlastita truda, bez istraživanja i bez osobne odgovornosti. Ali odricanje od stvaralačkog procesa i prepuštanje vlastitih umnih sposobnosti i vlastite mašte strojevima, znači zakopati talente koje smo primili kako bismo rasli kao osobe u odnosu s Bogom i drugima. To znači skrivati svoje lice i utišati svoje glasove.

Biti ili pretvarati se: simulacija odnosâ i stvarnosti

Dok pregledavamo svoje protoke informacija (*feeds*), postaje tako sve teže razaznati komuniciramo li s drugim ljudima ili s botovima, odnosno virtualnim influencerima (*virtual influencers*). Netransparentne intervencije tih automatiziranih agenata utječu na javne

rasprave i odluke ljudi. Na poseban način *chatbotovi* temeljeni na velikim jezičnim modelima (*Large language model – LLM*) pokazuju se iznenađujuće učinkovitima u prikrivnom uvjeravanju stalnim optimiziranjem personalizirane interakcije. Dijaloška, prilagodljiva i mimetička struktura tih jezičnih modela može oponašati ljudske osjećanje i tako simulirati odnos. Ta antropomorfizacija, koja može biti čak i zabavna, ujedno je i varljiva, posebice za najranjivije pojedince, zato što chatbotovi koji su pretjerano »nježni i osjećajni«, osim što su uvijek prisutni i dostupni, mogu postati skriveni arhitekti naših emotivnih stanja i tako se uvući i zauzeti intimna područja osoba.

Tehnologija koja iskorištava našu potrebu za odnosom ne samo da može imati bolne posljedice za sudbinu pojedinaca, već može isto biti štetna za društveno, kulturno i političko tkivo društava. To se događa kada odnose s drugima zamijenimo odnosima s UI sustavima koji su obučeni da katalogiziraju naše misli, a zatim konstruiraju svijet zrcala oko nas, u kojem je sve stvoreno »na našu sliku i priliku«. Time smo prikraćeni za mogućnost susreta s drugim, koji je uvijek drukčiji od nas i s kojim se možemo i moramo naučiti susresti. Bez prihvaćanja drugosti ne može biti niti odnosa, niti prijateljstva.

Još jedan veliki izazov koji predstavljaju ti novi sustavi jest pristranost (engleski *bias*), koja dovodi do stjecanja i prenošenja iskrivljene percepcije stvarnosti. UI modele oblikuju svjetonazori njihovih tvoraca i mogu tako nametati načine razmišljanja, replicirajući stereotipe i predrasude prisutne u podacima iz kojih crpe. Nedostatak transparentnosti u razvoju algoritama, u kombinaciji s neodgovarajućom društvenom reprezentativnošću podataka, ostavlja nas zarobljenima u mrežama koje manipuliraju našim mislima te održavaju i produbljuju postojeće društvene nejednakosti i nepravde.

Velik je ulog u igri. Moć simulacije je tako velika da bi nas UI mogla prevariti stvaranjem paralelnih »stvarnosti«, prisvajajući naša lica i glasove. Uronjeni smo u višedimenzionalnost u kojoj je sve teže razlikovati stvarnost od fikcije.

Netočnosti to samo dodatno pogoršavaju. Sustavi koji kakvu statističku vjerojatnost predstavljaju kao znanje, zapravo nam u najboljem slučaju nude približno istinite informacije, koje su katkad doista prave »halucinacije«. Nedostatak provjere izvora, u kombinaciji s krizom terenskog novinarstva, koje zahtijeva stalno prikupljanje i provjeru informacija na mjestima gdje se događaji odvijaju, može stvoriti još plodnije tlo za dezinformacije i dovesti do rastućeg osjećaja nepovjerenja, dezorijentiranosti i nesigurnosti.

Moguć savez

Iza te goleme, nevidljive sile koja utječe na sve nas, stoji samo nekoliko poduzeća, čiji su osnivači nedavno proglašeni tvorcima, »osobe godine 2025.«, odnosno tvorci umjetne inteligencije. To izaziva ozbiljnu zabrinutost zbog oligopolističke kontrole nad algoritamskim sustavima i umjetnom inteligencijom, koji mogu suptilno usmjeravati ponašanje, pa čak i ponovno ispisivati povijest čovjeka – uključujući povijest Crkve – a da često toga nismo niti svjesni.

Izazov koji nas čeka nije zaustaviti digitalne inovacije, nego ih voditi, svjesni njihove ambivalentne prirode. Svatko od nas mora podići svoj glas u obranu pojedinaca, kako bi se ti alati mogli istinski integrirati kao saveznici.

Taj savez je moguć, ali on se mora temeljiti na trima stupovima, a to su odgovornost, suradnja i obrazovanje.

Prije svega, odgovornost. Ovisno o ulogama, ona može poprimiti različite izraze, kao što su iskrenost, transparentnost, hrabrost, sposobnost vizije, obveze dijeljenja znanja te pravo na informaciju. Ali općenito, nitko ne može izbjeći vlastitu odgovornost za budućnost koju gradimo.

Za čelne ljude online platformi, to znači osigurati da njihove poslovne strategije nisu vođene isključivo najvećim povećanjem profita, već i dalekosežnom vizijom u kojoj se vodi računa o općem dobru, isto kao što je svakomu pojedincu dobrobit vlastite djece na prvome mjestu.

Kreatori i programeri UI modelâ moraju biti transparentni i društveno odgovorni u pogledu načela dizajna i sustava moderiranja, koji su temelj njihovih algoritama i modela, kako bi se potaknuo informiran pristanak korisnikâ.

Istu odgovornost traži se od nacionalnih zakonodavaca i nadnacionalnih regulatornih tijela, čija je zadaća budno paziti na poštivanje ljudskog dostojanstva. Odgovarajuća regulacija može zaštititi ljude od emocionalne vezanosti za chatbotove i obuzdati širenje lažnoga, manipulativnoga ili obmanjujućega sadržaja, čuvajući integritet informacija od varljive simulacije.

Medijska i komunikacijska poduzeća, sa svoje strane, ne smiju dopustiti da algoritmi, osmišljeni da pod svaku cijenu dobiju bitku za nekoliko dodatnih sekundi pozornosti i pažnje, prevladaju nad svojom odanošću profesionalnim vrijednostima, koje su usmjerene na traženje istine. Povjerenje javnosti stječe se točnošću i transparentnošću, a ne težnjom za svakim mogućim oblikom interakcije. Sadržaji koje stvara ili njima upravlja UI, moraju biti jasno označeni i razdvojeni od sadržaja koje su stvorili ljudi. Autorska prava i suvereno vlasništvo novinarâ i drugih tvoraca sadržaja nad njihovim uradcima moraju biti zaštićeni. Informiranost jest javno dobro. Konstruktivna i smislena javna služba ne temelji se na nejasnoći, nego na transparentnosti izvora, uključivanju pojedinaca i visokom standardu kvalitete.

Svi smo pozvani na suradnju. Nijedno područje ne može se samo uhvatiti u koštac s izazovom vođenja digitalnih inovacija i upravljanja (*governance*) umjetnom inteligencijom. Prijeko je potrebno, stoga, uvesti zaštitne mjere. Sve zainteresirane strane – od tehnološke industrije do zakonodavaca, od kreativnih poduzeća do akademske zajednice, od umjetnika preko novinara do odgojitelja – svi moraju biti uključeni u izgradnju i provedbu informiranoga i odgovornoga digitalnoga građanstva.

To je ono što obrazovanje ima za cilj postići: povećati naše osobne sposobnosti kritičkoga razmišljanja, procijeniti pouzdanost izvora i potencijalne interese koji se kriju iza odabira informacija koje do nas dopiru, razumjeti psihološke mehanizme koji ih pokreću te omogućiti našim obiteljima, zajednicama i udrugama da razviju praktične kriterije za zdraviju i odgovorniju kulturu komunikacije.

Upravo zbog toga razloga, pokazuje se sve hitnijim uvesti u obrazovne sustave na svim razinama opismenjavanje za medije, informiranje i umjetnu inteligenciju, što neke civilne institucije već promiču. Kao katolici, možemo i moramo dati svoj prinos tome da

osobe – poglavito mladi – steknu sposobnost kritičkoga mišljenja i odrastaju u slobodi duha. Tu medijsku pismenost trebalo bi se, k tomu, integrirati i u šire inicijative cjeloživotnog obrazovanja, kojima će se doprijeti do starijih osoba i marginaliziranih članova društva, koji se često osjećaju isključenima i nemoćnima u pogledu brzih tehnoloških promjena.

Medijska, informacijska pismenost i pismenost u pogledu UI-a pomoći će svima da izbjegnu prilagođavanje antropomorfizirajućem zastranjenju UI sustava, omogućiti im da te sustave promatraju kao alate, uvijek koriste izvanjsku provjeru izvora koje pružaju UI sustavi, a koji mogu biti netočni ili lažni, te naučiti ih kako zaštititi svoju privatnost i svoje podatke, te kako steći znanja o sigurnosnim parametrima i mehanizmima podnošenja pritužbi. Važno je educirati sebe i druge o tome kako svjesno koristiti UI, te u tom kontekstu zaštititi vlastitu sliku (fotografije i audiozapise), svoje lice i glas, kako bi se spriječilo njihovo korištenje za stvaranje štetnih sadržaja i ponašanja kao što su digitalne prevare, kibernetičko nasilje (*cyberbullying*) te digitalne krivotvorine visoke tehnologije koja otežava razlikovanje stvarnosti od fikcije (*deepfake*), koji krše privatnost i intimnost osoba bez njihova pristanka. Kao što je industrijska revolucija zahtijevala osnovnu pismenost kako bi ljudi mogli nositi se s novinama koje je ona donijela, tako i digitalna revolucija zahtijeva digitalnu pismenost (zajedno s humanističkim i kulturnim obrazovanjem) da bismo razumjeli kako algoritmi oblikuju našu percepciju stvarnosti, kako funkcioniraju pristranosti (*biases*) umjetne inteligencije, koji su to mehanizmi koji određuju pojavljivanje određenog sadržaja u našim protocima informacija (*feeds*), te koje su pretpostavke i ekonomski modeli UI ekonomije, i kako se oni mogu promijeniti.

Trebamo osigurati da lice i glas ponovno izražavaju osobu. Moramo čuvati dar komunikacije kao čovjekovu najdublju istinu, prema kojoj valja usmjeriti također svaku tehnološku inovaciju.

Nudeći ova razmišljanja, zahvaljujem svima koji rade na ovdje navedenim ciljevima i odsrca blagoslivljam sve koji rade za opće dobro služeći se sredstvima komunikacije.

Iz Vatikana, 24. siječnja 2026., spomen svetog Franje Saleškoga

PAPA LAV XIV.

[1] »Činjenica da je stvoren na sliku Božju znači da je čovjeku, od trenutka njegova stvaranja, utisnut kraljevski biljeg [...]. Bog je ljubav i izvor ljubavi: božanski Stvoritelj je tu značajku stavio i na naše lice, kako bi po ljubavi – tom odrazu Božje ljubavi – čovjek prepoznao i očitovao dostojanstvo svoje naravi i sličnost sa svojim Stvoriteljem« (usp. sv. Grgur Nisenski [Grgur iz Nise], *Stvaranje čovjeka*: PG 44,137)

IZJAVA KOMISIJE HBK-A »IUSTITIA ET PAX« O ZAMJENSKOM (SUROGATNOM) MAJČINSTVU

Zamjensko (surogatno) majčinstvo ozbiljno narušava neotuđivo dostojanstvo djeteta i majke

Posljednjih tjedana u hrvatskom društvu vodi se rasprava o (ne)opravdanosti i (ne)mo-
ralnosti zamjenskog (surogatnog) majčinstva. Ovom Izjavom želimo: (1) razjasniti stav
Katoličke Crkve o zamjenskom majčinstvu, (2) upozoriti na pravne i etičke posljedice
novijih sudskih odluka u Republici Hrvatskoj te (3) dati doprinos javnoj raspravi s ciljem
zaštite djece i žena. Kao Komisija Hrvatske biskupske konferencije Iustitia et pax, poz-
vana promicati pravdu i mir, obraćamo se katoličkim vjernicima i svim ljudima dobre
volje, nudeći im orijentir za zauzimanje odgovornog stava o surogatnom majčinstvu.

1. Stav Katoličke Crkve

Crkveni dokumenti govore o nemoralnosti tehnika koje uzrokuju odvajanje roditelja od
djeteta u bio-tehnološkom smislu začeca te ističu »da tehnike koje uzrokuju odvajanje
roditelja, zahvatom strane osobe u ženidbeni par (davanjem spolnih stanica, posudba
maternice), teško su nemoralne. Te tehnike vrijeđaju pravo djeteta da bude rođeno od
oca i majke koje poznaje i koji su među sobom vezani ženidbom. One su izdaja isključi-
vog prava supružnika da postanu otac i majka samo jedno pomoću drugoga« (*Katekizam
Katoličke Crkve*, 2376). Takvo što je omogućio tehnološki napredak »s ciljem profita, ne
brinući se za njegov potencijalno negativan utjecaj na ljudska bića« (*Laudato si'*, 109),
istodobno ne promičući ljudsku odgovornost, vrijednosti i savjest. Ne iznenađuje stoga
što »u kombinaciji sa sveprisutnom tehnokratskom paradigmom i kultom neograničene
ljudske moći, otkrivamo uspon relativizma koji sve smatra nebitnim osim ako ne služi
vlastitim neposrednim interesima« (*Laudato si'*, 122). Današnjeg čovjeka često zanima
samo »djelovanje«, a koristeći sve vrste tehnologije, bavi se programiranjem i kontro-
lom rađanja i smrti. Rođenje i smrt, umjesto da budu primarna iskustva koja zahtijevaju
»življenje«, postaju stvari koje se samo »posjeduju« ili »odbijaju«. Kada se ukloni svaka
referenca na Boga, nije iznenađujuće da značenje svega ostalog postaje duboko iskriv-
ljeno. Sama priroda, sada svedena na »materiju«, podložna je svim mogućim manipu-
lacijama. Ovaj tehnički način razmišljanja odbacuje stoga samu ideju da postoji istina
stvaranja koju treba priznati ili Božji plan za život koji se mora poštovati (*Evangelium
vitae*, 22).

Nasuprot tehničkom razmišljanju, kršćanska antropologija ističe da se s obitelji pove-
zuje rodoslovlje svakoga čovjeka. Ljudsko očinstvo i majčinstvo imaju biološke korijene,
ali istodobno i nadvisuju biologiju, jer se u začecu i rođenju djeteta roditelji nalaze pred
»velikim misterijem« (Ef 5,32). U začecu i rođenju novoga ljudskoga bića nije riječ o samo
biološkim zakonima, te kršćanska tradicija ističe da je u ljudskom očinstvu i majčinstvu
sâm Bog prisutan drugačije nego što se to događa u ikojem drugom »rađanju na Zem-
lji«. Rađanje mora biti podložno Božjim nepromjenjivim i nepovredivim zakonima koji

su upisani u bračne supružnike i u njihovo sjedinjenje. Novorođeno ljudsko biće, jednako kao i njegovi roditelji, pozvano je postojati kao osoba, pozvano je na život »u istini i ljubavi«. Manipulacijama sa začecem, rođenjem i trgovinom djeteta, novom se ljudskom biću otima život u istini i ljubavi s roditeljima. Crkveni dokumenti jasno ističu da se iz bračnog sjedinjenja rađa novi čovjek koji donosi sa sobom na svijet novu jedinstvenu sliku i sličnost samoga Boga te da je u biologiju rađanja upisano samo rodoslovlje osobe (*Evangelium vitae*, 43).

U nauku o ljudskom dostojanstvu i o čovjeku kao slici Božjoj, Katolička Crkva stoga jasno ističe da je korištenje metode surogatnog majčinstva za ostvarenje želje za roditeljstvom duboko zahvaćeno kultom relativizma i osobne koristi. Takva praksa zanemaruje dostojanstvo žene koja dijete predaje naručiteljima, kao i samoga djeteta. Crkva je stoga zauzela jasan stav protiv prakse surogatnog majčinstva, jer dijete time postaje puki objekt i predmet trgovine, odnosno komercijalnog ugovora. Svako dijete, od trenutka začeca preko rođenja i odrastanja do zrele dobi, posjeduje ontološko, nematerijalno dostojanstvo koje se na jedinstven način očituje u svakoj etapi njegova života. Zbog toga dijete ima pravo na potpuno ljudsko, a ne umjetno izazvano podrijetlo, i na dar života koji istodobno čuva dostojanstvo darivatelja i primatelja. Nadalje, priznanje ljudskoga dostojanstva uključuje i priznanje dostojanstva bračne zajednice i ljudskoga rađanja u svim njegovim dimenzijama.

Legitimna želja za rađanjem djeteta ne može se pretvoriti u »pravo na dijete«, jer takav zahtjev ne poštuje dostojanstvo djeteta kao primatelja besplatnoga dara života: »Na tom području samo dijete posjeduje istinska prava, to jest da bude plod posebnog čina ženidbene ljubavi svojih roditelja kao i pravo da bude poštivano kao osoba od trenutka svoga začeca« (*Katekizam Katoličke Crkve*, 2378). Surogatstvo, međutim, istodobno krši i dostojanstvo žene, bez obzira je li na to prisiljena ili to čini dobrovoljno (naplatno ili, rjeđe, nenaplatno), jer je takva žena podređena proizvoljnoj koristi ili želji drugih. »Ovom praksom žena se odvaja od djeteta koje je raslo u njoj i postaje jednostavnim sredstvom koje je podređeno dobiti ili proizvoljnoj želji drugih. To je na svaki način u suprotnosti s temeljnim dostojanstvom svake osobe i njezinim pravom da uvijek bude priznata za sebe, a nikada kao instrument za drugoga« (*Dignitas infinita*, 50).

Katolička Crkva jasno naglašava da put do mira »zahtijeva poštivanje života, svakog ljudskog života, počevši od života nerođenog djeteta u majčinoj utrobi, koje se ne smije pobaciti, niti ono smije postati predmetom trgovine. Praksa tzv. surogat-majčinstva stoga je vrijedna žaljenja, jer ozbiljno šteti dostojanstvu žene i njezina djeteta. Temelji se na iskorištavanju situacije materijalne potrebe majke. Dijete je uvijek dar, a nikad predmet ugovora« (*Dignitas infinita*, 48). Evanđelje pokazuje da fizička neplodnost nije apsolutno zlo. »Nakon što su iscrpli zakonite utoke zdravstvu, supružnici koji trpe od neplodnosti pridružiti će se Gospodinovu Križu, vrelu svake duhovne plodnosti. Oni mogu pokazati svoju velikodušnost usvajajući napuštenu djecu ili vršeći zahtjevne službe u korist bližnjega« (*Katekizam Katoličke Crkve*, 2379).

2. Osvrt na događaje u Republici Hrvatskoj

Recentna zbivanja u Republici Hrvatskoj vidimo kao pogrešan pravosudan put poštovanja ljudskog dostojanstva (zaštićenog čl. 35 Ustava RH) i pojedinih ljudskih prava te predstavlja kršenje vladavine prava (prema čl. 3 Ustava RH). Riječ je, naime, o dvjema odlukama: odluci Ustavnoga suda Republike Hrvatske br. U-IIIB-907/2025 od 16. prosinca 2025. godine koja, sasvim je to jasno, otvara put surogatnom majčinstvu, premda je ono u Republici Hrvatskoj izrijekom zabranjeno te o presudi Upravnog suda br. Us I-845/2025-10 od 23. siječnja 2026. Vrijedno je istaknuti da je odluka Ustavnog suda zaobišla jasnu zakonsku zabranu surogatnoga majčinstva u Republici Hrvatskoj i de facto otvorila put priznavanju posljedica takvih postupaka, iako su oni u našem pravnom poretku izričito zabranjeni.

Ustavni se sud u obrazloženju odluke poziva na navodnu pogrešnu proceduru (odbijanje matičara za upis djeteta), dok se iz izričaja presude vidi da se odlukom zapravo zahvaća u materijalna prava. Ustavni je sud, naime, naložio Upravnom sudu da svojom odlukom korigira postupanje matičara koji s obzirom na priloženu dokumentaciju nije htio upisati činjenicu rođenja djeteta i njegova podrijetla od roditelja (tj. muškarca – neizvjesno je li biološki otac djeteta i žene – izvjesno nesrodne s djetetom). Djetetov je vrlo vjerojatan biološki otac ujedno i naručitelj djeteta (i platitelj), a majka je žena koja ga je rodila u stranoj zemlji i nakon poroda predala naručiteljima, primivši novac za moralno neprihvatljivu uslugu.

Matičar je odbio upisati dijete s neistinitim podacima o podrijetlu jer je poštovao važeće hrvatske propise koji zabranjuju surogatno majčinstvo i nalažu točno vođenje državnih matrica. Ustavni sud se tobože bavi pravom djeteta na identitet (zaštićenim odredbom čl. 7. Konvencije o pravima djeteta koja govori o upisu djeteta u matične knjige odmah nakon rođenja, o pravu na ime, pravu na stjecanje državljanstva i pravu da zna svoje roditelje), koje bi pravo bilo povrijeđeno neupisom činjenice njegova rođenja. Međutim, dijete je upisano u državne matrice zemlje rođenja i kao takvo nije »nepostojeće« za pravni sustav. Uzme li se u obzir da je Ustavni sud naveo kako je »upis u maticu rođenih pravni postupak kojim se evidentiraju podaci o rođenju djeteta, uključujući informacije o roditeljima...« (par. 9), jasno je da se Ustavni sud nije zadržao na upisu podataka kao što su osobno ime djeteta, dan i mjesto rođenja (kako se čini kod nahočadi), nego je smatrao da taj upis valja proširiti i podacima o roditeljima. To je doslovce i preko mjere shvatio Upravni sud i u najnovijoj presudi naložio matičaru upis ne samo naručitelja surogatstva kao oca, već i njegove supruge – kao majke, premda je dijete rodila druga žena. Time je Upravni sud pokazao elementarno neznanje obiteljskopравnih odredbi o podrijetlu djeteta i o ovlastima matičara. Otvorio se put arbitriranju glede podrijetla djeteta, premda je potpuno jasno tko može, a tko ne smije, biti upisan kao majka odnosno otac djeteta.

Zakon o medicinski potpomognutoj oplodnji zabranjuje surogatno majčinstvo (u svim zamislivim »fazama« – od oglašavanja do rođenja djeteta te na kraju takve ugovore proglašava ništetnima), što znači da ono ne može polučiti upis djeteta u hrvatsku maticu rođenih s neistinitim podacima o biološkom podrijetlu. Taj zakon zbog svoje stilizacije

(čl. 31) pokriva zabranu provođenja surogatstva u Republici Hrvatskoj, a za ono ostvareno u inozemstvu nameću se slijedom logike negativne posljedice (zbog zaštite hrvatskog javnog poretka i vladavine prava), s obzirom na to da ne postoji obveza upisa djeteta rođena u inozemstvu u hrvatske državne matice. Pritom valja naglasiti da pitanje medicinski potpomognute oplodnje, pa tako i surogatnoga majčinstva, nije regulirano nijednim europskim propisom koji bi državama članicama nametao bilo kakvo rješenje – od zabrane do potpune liberalizacije. Države su slobodne tomu pitanju pristupiti suvereno, pa da ni ustavnosudska ni upravnosudska odluka ne mogu nikoga prisiljavati na svjesno kršenje propisa koje je donio Hrvatski sabor.

Ustavnosudsko »nametanje« Upravnom sudu obveze da donese odluku suprotnu postupanju matičara, znači kršenje još dvaju zakona. Prvo, Obiteljskog zakona, s obzirom na to da bi prema intenciji ustavnosudske odluke matičar naručiteljicu trebao upisati kao majku djeteta, suprotno odredbama Obiteljskog zakona koje sadrže neoborivu presumpciju da je majka djeteta žena koja ga je rodila (čl. 58a i čl. 82, st. 1). Drugo, Zakona o državnim maticama, koji nalaže matičaru »točno i pravilno vođenje državnih matica...« (čl. 7 Zakona o izmjenama Zakona o državnim maticama), pri čemu upis netočnog podatka (naručiteljice kao majke) predstavlja tešku povredu službene dužnosti. Matičar je dužan provjeriti točnost podataka koji su predmet upisa, a i manja sumnja u njihovu istinitost daje mu pravo odbiti upis, kako je u konkretnom slučaju i učinio. Time je postupio kao čuvar zakona, a kakav bi trebao biti svaki, pa i Upravni i Ustavni sud.

U ovome slučaju nije riječ o kršenju prava na poštivanje obiteljskoga života niti o najboljem interesu djeteta, kako to navodi Ustavni sud, odnosno pravu na privatnost, kako to navodi Upravni sud, nego o drastičnom zlonamjernom i svjesnom zaobilaženju zakona, poništavanju ljudskoga dostojanstva zaštićenog i Ustavom Republike Hrvatske, te djetetova prava na saznanje podrijetla, a što je problem svih surogatnih majčinstava. Osim što krši dostojanstvo i prava djeteta, surogatstvo iskorištava tijelo žene (surogatne majke) uz plaćanje usluge i predstavlja oblik ekonomskog izrabljivanja žena te trgovinu djecom. Pritom je neprihvatljivo tumačenje (ustavnosudske odluke) da je moguće biti protiv surogatnog majčinstva, a priznavati njegove učinke. To se, naime, protivi elementarnoj logici i smislu pravnih instituta koji postoje upravo kako bi iznjedrili kakve učinke i zaživjeli u stvarnosti. Uostalom, i Kazneni zakon Republike Hrvatske prepoznaje trgovanje ljudima kao kazneno djelo apostrofirajući, među inim, i »iskorištavanje osobe za zamjensko majčinstvo« kao kazneno djelo (čl. 106).

Stoga upozoravamo Ustavni i Upravni sud na temeljnu odrednicu Ustava Republike Hrvatske, a to je vladavina prava koju valja poštovati i provoditi uvijek i bez iznimki. Važna je kao nov smjerokaz i Direktiva (EU) 2024/1712 Europskog parlamenta i vijeća o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava iz 2011. koja naznačuje »nove oblike trgovanja ljudima«, što zasigurno podrazumijeva surogatno majčinstvo te predstavlja poziv državama da spriječe ove postupke. Isto tako upozoravamo da je posebna izvjestiteljica UN-a protiv nasilja prema ženama i djevojkama Reem Alsalem u listopadu 2025. pozvala na prepoznavanje zamjenskog majčinstva kao sustava nasilja, iskorištavanja i zlouporebe te pozvala na globalnu zabranu. Deklaracija iz Casablance (2023.) također poziva na globalno napuštanje ove duboko nepravedne i štetne prakse koju stručnjaci različitih profesija prepoznaju kao pogubnu kako za žene, tako i za djecu.

Sve to pokazuje da stav Katoličke Crkve o surogatnom majčinstvu nije izoliran, nego ga u bitnim crtama dijele i brojni međunarodni akteri različitih svjetonazora, osobito kada je riječ o zaštiti žena i djece. Ne možemo zazivati zabranu nasilja nad ženama i djecom, a istodobno izravno ili neizravno ohrabrivati surogatna majčinstva.

U konačnici želimo naglasiti da zamjensko, odnosno surogatno majčinstvo uvelike narušava međuljudske odnose i dostojanstvo svih uključenih u taj proces. Narušava se tako i tjelesno i psihičko zdravlje svih mogućih roditelja: oca naručitelja, majke naručiteljice, davateljice spolne stanice, davatelja spolne stanice i same zamjenske majke koja po ugovoru zanosi, nosi trudnoću, rađa i napušta dijete. Živimo u društvu u kojem je dijete često instrumentalizirano i pretvoreno u objekt tržišta. Mnogi stoga ističu da surogatno majčinstvo predstavlja gotovo potpunu komercijalizaciju ženskoga tijela, svodeći ženu na »nosača« za druge, dok je medicina pretvorena u svojevrsan »stroj za ispunjavanje želja«.

Vrijedno je naglasiti i izjavu indijske feministice i znanstvenice sa Sveučilišta u Heidelbergu Sheele Saravanan, koja je istaknula da je surogatno majčinstvo proizvod socijalnih nepravdi. U pozadini surogatnog majčinstva krije se koncept iskorištavanja globalnih nepravdi kako bi se ostvario profit na teret tjelesnog i psihičkog integriteta žena. Drugim riječima, surogatnim majčinstvom se instrumentalizira rađanje jednog djeteta kako bi se na prividan način riješila drama i očaj neplodnosti.

Nadamo se da će sve mjerodavne institucije hrvatskoga društva odgovorno preispitati svoje odluke i učiniti sve da se u našem pravnom poretku dosljedno zaštiti neotuđivo ljudsko dostojanstvo djeteta i majke. S osobitom blizinom mislimo na bračne parove koji trpe zbog neplodnosti. Nakon što su iscrpili moralno dopuštene medicinske mogućnosti, ohrabrujemo ih da svoju patnju sjedine s Kristovim Križem i otvore se velikodušnosti usvajanja ili drugim oblicima brige za napuštenu djecu, kako to predlaže i *Katekizam Katoličke Crkve* (usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, 2379). Pozivamo sve vjernike i ljude dobre volje na molitvu, razborit dijalog i zauzimanje za zakone koji štite najranjivije, djecu i žene, od svakog oblika iskorištavanja.

U Zagrebu 19. veljače 2026.

Komisija HBK-a »Iustitia et pax«

➤ Vijesti

28. ZAJEDNIČKO ZASJEDANJE BK BIH I HBK-A

— Banja Luka, 9. ožujka 2026. —

Zajedničko zasjedanje biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (BK BiH) i Hrvatske biskupske konferencije (HBK) održano je 9. ožujka 2026. u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci, pod predsjedanjem predsjednika BK BiH, vrhbosanskog nadbiskupa metropolita Tome Vukšića, i predsjednika HBK-a, zagrebačkog nadbiskupa metropolita Dražena Kutleše, izvijestila su tajništva BK BiH i HBK-a.

Na početku 28. zajedničkog zasjedanja dviju biskupskih konferencija, nakon zaziva Duha Svetoga i molitve Trećega časa, pozdravnu riječ uputili su predsjednici biskupskih konferencija, apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Francis Assisi Chullikatt te domaćin susreta, banjolučki biskup Željko Majić.

U kontekstu predstojećih izbora u Bosni i Hercegovini, predviđenih u listopadu ove godine, izražena je nada da će konačno zavladati pravda i poštivanje ljudskih prava svakog čovjeka te da će prestati zlouporaba loših izbornih zakona i ponižavanje dostojanstva u obliku preglasavanja onih kojima, zbog demografskih razloga, na raznim razinama vlasti nije osigurano pravo birati vlastite predstavnike.

U radnom dijelu zasjedanja podneseno je izvješće o radu Vijeća HBK-a i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu. Uz izvješće koje je podnio vlč. Tomislav Markić, ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, predstavljeni su i određeni izazovi u pronalaženju novih dušobrižnika za hrvatsku inozemnu pastvu, kao i migracije hrvatskih vjernika unutar različitih zemalja Europske unije. Budući da se tijekom 2026. godine navršava 60. obljetnica Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, 80 godina hrvatskoga dušobrižništva u Njemačkoj i Austriji te 100 godina od osnutka Hrvatske franjevačke kustodije Svete Obitelji za SAD i Kanadu, najavljeno je obilježavanje tih obljetnica svečanom sjednicom Vijeća HBK-a i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu koja će se održati 13. travnja 2026. u Zagrebu.

U nastavku sjednice varaždinski biskup Bože Radoš, predsjedatelj Biskupske komisije za Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu, izvijestio je o službenom pohodu Zavodu u siječnju 2026. godine. U Zavodu trenutno borave 24 svećenika studenta koji studiraju na različitim crkvenim učilištima u Rimu.

Mons. Bože Radoš, predsjednik Hrvatskog Caritasa, predstavio je korizmenu akciju Hrvatskog Caritasa Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini, čiji je središnji događaj ove godine bilo euharistijsko slavlje na Treću korizmenu nedjelju, 8. ožujka, u crkvi sv. Nikole Tavelića u Župi sv. Mihovila Arkanđela u Tomislavgradu.

Usljedilo je izvješće krčkog biskupa Ivica Petanjka, predsjednika Komisije HBK-a i BK BiH za hrvatski martirologij, o dosadašnjim postignućima u radu Komisije, kao i izvješće porečkog i pulskog biskupa Ivana Štironje, predsjednika Vijeća HBK-a za misije, o djelovanju Ravnateljstva Papinskih misijskih djela.

Biskup Petar Palić, mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanjski i Ivan Ćurić, pomoćni biskup đakovačko-osječki, predstavili su okupljenim biskupima tekst dokumenta Ratio nationalis o svećeničkoj formaciji, istaknuvši kako je riječ o dokumentu koji na kvalitetan i ozbiljan način pridonosi promišljanju svećeničke formacije, uvažavajući posebnosti koje obilježavaju crkveni i društveni kontekst dviju konferencija.

Nadalje, nadbiskup Zdenko Križić, splitsko-makarski nadbiskup metropolit i zagrebački pomoćni biskup Ivan Šaško, predstavili su okupljenim biskupima dosadašnji rad na hrvatskom prijevodu Misala.

Posebnu pozornost biskupi su posvetili i pitanju reguliranja javnih nastupa voditelja karizmatskih skupina i voditelja duhovnih vježbi.

Okupljenim biskupima je predstavljen program Nacionalnog susreta hrvatske katoličke mladeži, koji će se održati 2. i 3. svibnja u Požegi, kao i Nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji, koji će se održati 19. i 20. rujna u Osijeku i Aljmašu, navodi se u priopćenju tajništva BK BiH i HBK-a.

PRIOPĆENJE SA 72. ZASJEDANJA SABORA HBK-A

— Zagreb, 14. do 16. travnja 2026. —

Sabor Hrvatske biskupske konferencije (HBK) održao je svoje 72. plenarno zasjedanje od 14. do 16. travnja 2026. godine u sjedištu HBK-a u Zagrebu, pod predsjedanjem zagrebačkoga nadbiskupa Dražena Kutleše, priopćilo je Tajništvo HBK-a.

Na početku zasjedanja, uz članove HBK-a, sudjelovali su zagrebački nadbiskup u miru kardinal Josip Bozanić, vrhbosanski nadbiskup Tomo Vukšić, predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, biskup Novoga Mesta Andrej Saje, predsjednik Slovenske biskupske konferencije te delegat Talijanske biskupske konferencije Ignazio Sanna, nadbiskup Oristana u miru. Bili su nazočni i kotorski biskup Mladen Vukšić, srijemski biskup Fabijan Svalina i subotički biskup Ferenc Fazekas.

U svojem pozdravnom govoru predsjednik HBK-a nadbiskup Kutleša istaknuo je da se zasjedanje održava u uskrsnome vremenu u kojemu u Crkvi odzvanja Gospodinov poziv na mir za kojim čeznu svi narodi, osobito stanovnici ratovima ugroženih područja. Pozvao je biskupe da u zajedništvu s papom Lavom XIV. mole za mir u svijetu, a na poseban način na Bliskome istoku i u Ukrajini. Podsjetio je na proslavu nekoliko obljetnica Hrvatske inozemne pastve na kojoj su biskupi sudjelovali dan prije u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu. Sa zahvalnošću je dodao da nas te obljetnice podsjećaju na vjernost i žrtvu brojnih misionara, redovnika, redovnica i vjernika laika koji su kroz desetljeća pratili naše iseljenike, dijelili s njima radosti i kušnje migracijskih valova te im čuvali i prenosili dar vjere i hrvatski identitet. Nakon predstavljanja glavnih tema zasjedanja zaželio je da zasjedanje bude vrijeme u kojemu će biskupi, u ozračju vazmene radosti, obnoviti svoju raspoloživost Gospodinu i njegovu narodu.

Potom su gosti ukratko prikazali stanje Crkve i društva u svojim zemljama.

U radnom dijelu zasjedanja biskupima je predstavljena prva apostolska pobudnica pape Lava XIV. *Dilexi te*, posvećena jednoj od temeljnih evanđeoskih tema: ljubavi prema siromašnima. Dokument je jedan od programskih tekstova pontifikata pape Lava XIV. Temeljna misao pobudnice jest da ljubav prema siromašnima nije dodatak kršćanstvu, nego jedno od glavnih mjesta susreta s Kristom. Dokument polazi od Isusovih riječi: »Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste.« Istaknuto je kako u siromahu ne susrećemo samo čovjeka kome treba pomoći, nego samoga Gospodina. Upravo zato odnos prema siromašnima ne pripada samo području humanosti ili dobročinstva, nego području vjere i identiteta Crkve. Papa tom pobudnicom želi podsjetiti Crkvu na jednu jednostavnu, ali zahtjevnu istinu: siromašni nisu »drugi«, nego

naši; nisu na rubu, nego zauzimaju središnje mjesto na kojem se provjerava vjerodostojnost evanđelja. U svjetlu pobudnice biskupi su promišljali o raznim skupinama u društvu koje su posebno obilježene siromaštvom i rizikom od siromaštva te je istaknuto kako Crkva na razne načine, preko svoje mreže Caritasa, pomaže brojnim osobama u nevolji, poput beskućnika, žrtava obiteljskog nasilja, osoba s invaliditetom, trudnica, majki s malom djecom i umirovljenika.

U nastavku zasjedanja bilo je govora o informatizaciji župne administracije. Istaknuta je važnost suvremenih informacijskih alata i rješenja koja mogu pridonijeti većoj transparentnosti i učinkovitosti župne administracije te uvelike olakšati svakodnevni rad župnika i župnih suradnika.

Na zasjedanju je biskupima predstavljen dosadašnji tijek rada na prijevodu Rimskog misala.

Biskupi su se osvrnuli i na aktualnosti vezane uz Hrvatsku katoličku mrežu koja objedinjuje medije Hrvatske biskupske konferencije: Hrvatski katolički radio, Informativnu katoličku agenciju, kao i odjel novih medija. Ponovno je istaknuta važnost medija u djelu evangelizacije te njihov doprinos prisutnosti Crkve u javnosti. Za novu glavnu urednicu Hrvatske katoličke mreže imenovana je gospođa Diana Tikvić.

Caritasu, kao jednom od temeljnih poslanja Crkve, biskupi su posvetili posebnu pozornost. Hrvatski Caritas na brojnim područjima, u suradnji s mrežom biskupijskih Caritasa, pomaže potrebitima u njihovim konkretnim životnim situacijama. Zbog stalne prilagodbe djelovanja Hrvatskog Caritasa biskupi su na ovom zasjedanju usvojili novi statut te važne ustanove HBK-a.

Biskupi su upoznati i s nastojanjima oko Hrvatskog martirologija kojim Hrvatska biskupska konferencija i Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine već dugi niz godina žele dati doprinos popisivanju svih žrtava nakon Drugog svjetskog rata te tako sačuvati spomen na brojne svjedoke vjere, na što je pozvao sveti Ivan Pavao II.

Na zasjedanju su donesene odluke i o pojedinim mandatima u tijelima HBK-a. Između ostaloga, za novog predsjednika Pravne komisije HBK-a izabran je biskup Marko Kovač. Obnovljen je mandat biskupu Tomislavu Rogiću, predsjedniku Odbora za mlade, biskupu Ranku Vidoviću, predsjedniku Vijeća za pastoral pomoraca i turista, i biskupu Miji Gorskom, predsjedniku Odbora za sredstva društvenih komunikacija. Za člana Biskupske komisije za Hrvatski Caritas imenovan je biskup Marko Medo. Za voditelja Hrvatskog katoličkog biblijskog djela imenovan je izv. prof. dr. Taras Barščevski. Za duhovnika djelatnika u uredima i ustanovama HBK-a imenovan je vlč. Odilon Singbo.

Tijekom zasjedanja predsjednici pojedinih komisija, vijeća i odbora HBK-a podnijeli su izvješća o radu od proteklog zasjedanja. U nadolazećem razdoblju predviđeno je održavanje nekoliko važnih događaja: izvanredno zasjedanje HBK-a održat će se 1. lipnja, susret HBK-a s članovima Hrvatske redovničke konferencije planiran je za 2. lipnja, susret hrvatske katoličke mladeži bit će u Požegi 2. i 3. svibnja, a Susret hrvatskih katoličkih obitelji u Osijeku i Aljmašu 19. i 20. rujna. Jesensko redovito 73. zasjedanje HBK-a održat će se od 20. do 22. listopada, navodi se u priopćenju Tajništva HBK-a.

Broj: 219/2026.

Krk, 15. svibnja 2026.

PROSLAVA SV. KVIRINA 2026. GODINE

– Krk, 3. lipnja 2026. –

Sv. Kvirina, zaštitnika naše biskupije, proslavit ćemo ove godine iznimno, zbog preklapanja sa svetkovinom Tijelova, u srijedu 3. lipnja.

Svečano euharistijsko slavlje u krčkoj katedrali, s početkom u 18 sati, predvodit će mons. Vlado Razum, pomoćni biskup zagrebački, uz sudjelovanje biskupa Riječke metropolije.

Pozivam sve svećenike i redovnike u našoj biskupiji da se pridruže u koncelebraciji. Također vas pozivam da animirate svoje župljane, posebno s područja otoka Krka, na sudjelovanje u ovom misnom slavlju.

Nakon euharistijskog slavlja biskupi, svećenici, redovnici i bogoslovi pozvani su u Biskupski dvor na domjenak.

✠ Ivica, *biskup*

Broj: 220/2026.

Krk, 15. svibnja 2026.

PRESVETO SRCE ISUSOVO – DAN SVEĆENIČKOG POSVEĆENJA

– 12. lipnja 2026. –

Svetkovina Presvetog Srca Isusova prigoda je za naš duhovni rast i svećeničko zajedništvo. Susret svećenika i redovnika otoka Krka upriličit ćemo u petak 12. lipnja o.g. prijepodne u samostanu oo. franjevac trećoredaca u Krku, a odvijat će se prema sljedećem programu:

09.00 sati – nagovor fra Mateja Jovanovca TOR, *Nije pravo da mi napustimo Riječ Božju* (Dj 6,2);

10.30 sati – prigoda za ispovijed;

11.30 sati – svetu misu predvodit će o. Biskup;

12.30 sati – zajednički ručak.

Svećenici neka ponesu albu i štolu. Pretpostavljam da će svi svećenici i redovnici koji žive i djeluju na otoku Krku sudjelovati na ovom Danu. Ukoliko netko zbog objektivnih razloga neće moći sudjelovati, neka to javi Biskupskom ordinarijatu najkasnije do ponedjeljka 8. lipnja.

Pozivam dekane s pastoralnih područja Cresa, Lošinja i Raba da o svetkovini Srca Isusova organiziraju prigodni duhovni program i okupljanje svih svećenika sa spomenutih područja.

✠ Ivica, biskup

Broj: 221/2026.

Krk, 15. svibnja 2026.

ISPITI ZA ISPOVJEDNU OVLAST

- Krk, 30. lipnja 2026. -

U smislu kan. 970 i naših dijecezanskih propisa ove su godine dužni pristupiti ispitu za isповjednu ovlast sljedeći svećenici: Saša Malović, Kristijan Perović i Andrija Živković.

Ispit će biti u Biskupskom ordinarijatu u Krku 30. lipnja u 10 sati ujutro.

Neka svećenici temeljito prouče materijale koji se odnose na sakrament Pokore (Pomičenja) iz dogmatike, moralke, crkvenog prava, pastoralna i liturgike.

Podsjećam ih da donesu sa sobom dokument o ovlasti za ispovijedanje (tzv. *pagelu*). U slučaju da nekome od njih u međuvremenu istekne ovlast ispovijedanja, ista se produžuje do dana ispita.

✠ Ivica, biskup

Broj: 222/2026.

Krk, 15. svibnja 2026.

DUHOVNE VJEŽBE SVEĆENIKA

Prvi turnus duhovnih vježbi bit će u franjevačkom samostanu na Košljunu od 24. do 28. kolovoza o.g.

Drugi turnus duhovnih vježbi bit će od 31. kolovoza do 3. rujna kod oo. Karmelićana u Krku.

Duhovne vježbe na oba turnusa vodit će prof. dr. sc. Hrvoje Kalem, predsjednik katedre fundamentalne teologije na KBF-u u Sarajevu.

Duhovne vježbe započinju s ručkom i završavaju s ručkom. Potičem Vas da nastojite duhovne vježbe obaviti u našoj biskupiji, u duhu svećeničkog zajedništva jednog presbiterija, te da svoje sudjelovanje u odabranom terminu prijavite Biskupskom ordinarijatu Krk.

✠ Ivica, biskup

STRUČNI SKUP VJEROUČITELJA RIJEČKE NADBISKUPIJE I KRČKE BISKUPIJE

— Rijeka, 23. svibnja 2026. —

Stručni skup vjeroučitelja Riječke nadbiskupije i Krčke biskupije održat će se u subotu 23. svibnja o.g. u Nadbiskupskom domu u Rijeci na temu *Katolički vjeronauk i Građanski odgoj i obrazovanje – odgoj za mir, toleranciju i dijalog*.

Skup će započeti u 9.30 sati i trajati do 12.30 sati, a sadržavat će predavanje Adriane Glavan, dipl theol, predstavljanje primjera dobre prakse te radionice posebno za nastavnike u osnovnim i nastavnike u srednjim školama.

Zvonimir Seršić, *predstojnik*

➤ Najave

PROJEKT LJETOVANJA U KUĆI ZA ODMOR »DOM EMAUS«

— Martinšćica 2026. —

U kući za odmor Dom Emaus u Martinšćici na otoku Cresu, kojom Biskupijski Caritas upravlja zadnjih 20 godina, tijekom ljetnih mjeseci u planu je ugostiti više grupa i obitelji. Od početka svibnja pa sve do sredine rujna o. g., kapacitet Doma Emaus u potpunosti će biti popunjen. Planiramo ugostiti 16 grupa marginaliziranih skupina te nekoliko obitelji slabijeg imovinskog stanja, što je ukupno gotovo 300 osoba i oko 2.500 noćenja. To znači da je kapacitet kuće od 20-tak ležajeva popunjen u kontinuitetu preko 4 mjeseca.

U duhu svoje misije brige za najranjivije – djecu i radi očuvanja njihovog mentalnog zdravlja od početka rata u Ukrajini poseban fokus stavljamo upravo na djecu iz ratom pogođene Ukrajine (u suradnji s nacionalnim Caritasom Spes Ukrajine), ali i na naše dugogodišnje štíćenike iz mreže Caritasa Zagrebačke i Đakovačko-osječke nadbiskupije te Sisačke biskupije. Ovoga ljeta planiramo ugostiti različite skupine grupa i to 7 grupa djece s pratnjom s područja Ukrajine (Caritas Spes Ukrajina); žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja, ml. trudnice i majke s djecom, djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi (Sigurna kuća i Kuća ljubavi CZN); 2 grupe djece s teškoćama u razvoju (Kuća Bl. A. Stepinca - Brezovica CZN); djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi (Organizirano stanovanje Selska CZN); 4 grupe osoba s invaliditetom (Stambena zajednica - Trešnjevka CZN, Kuća Sv. Vinka Paulskog - Oborovo CSB, Zajednica Vjera i svjetlo Betanija - Sisak).

Uz ovaj projekt također je u tijeku i projekt »Prijatelji s mora« kojim je u planu primiti 10-tak obitelji slabijeg imovinskog stanja s područja kontinentalne Hrvatske koje će ugostiti donatori smještaja (privatni iznajmljivači smještaja). Prijave na projekt i dalje su u tijeku, a više u njemu može se pronaći na stranici Biskupije Krk.

Robert Brozić,
koordinator projekata

➤ Izvještaji

KORIZMENA DUHOVNA OBNOVA VOLONTERA CARITASA KRČKE BISKUPIJE NA OTOKU PAGU

— 14. ožujka 2026. —

U organizaciji Caritasa Biskupije Krk u subotu, 14. ožujka 2026., održana je jednodnevna korizmena duhovna obnova za sedamdesetak volontera župnih Caritasa Krčke biskupije. Dan ispunjen molitvom, zajedništvom i kulturnim bogatstvom otoka Paga bio je prilika za duhovnu izgradnju onih koji svoje vrijeme i srce nesebično daruju drugima.

Putovanje su predvodili djelatnik biskupijskog Caritasa Robert Brozić i vlč. Josip Vidas, te volonterka Ana-Marija Brozić, a prva postaja bila je Novalja, gdje je sudionike dočekalo iznimno toplo gostoprimstvo domaćina i vrijednih volonterki župnog Caritasa Novalja. Središnji dio susreta održan je u župnoj crkvi u Novalji pod vodstvom župnika Ranka Papića. Kroz pokorničko bogoslužje, ispovijed i svetu misu, volonteri su promišljali o biti kršćanskog služenja. Poslijepodne je bilo rezervirano za upoznavanje kulturne baštine Paga. Uz pratnju stručnog vodiča, volonteri su uronili u bogatu povijest ovog »kamenog grada«, gdje su se sudionici upoznali s višestoljetnom tradicijom molitve i rada. Razgledavanje Muzeja čipke i Muzeja soli podsjetilo je prisutne na strpljivost i ustrajnost koje su, baš poput volonterskog rada, utkane u identitet ovog kraja. Ispunjen dan završio je povratkom u večernjim satima. Ova obnova nije bila samo izlet, već istinsko osnaživanje »milosrdnog lica Crkve«. Volonteri su se vratili svojim župama podsjećeni da su upravo oni ti koji u današnjem svijetu trebaju biti vidljivi znak Kristove prisutnosti i ljubavi koja ne traži ništa zauzvat.

KRONIKA KRČKOG BISKUPA

Krčki biskup mons. Ivica Petanjak, OFM Cap. je:

Veljača 2026.

- 14. koncelebrirao na misi ređenja vojnog ordinarija u BiH, mons. Mire Relote, u Sarajevu;
- 16. predsjedao sjednicom Komisije HBK i BK BiH za hrvatski martirologij u Zagrebu;
- 18. Čista srijeda – predvodio svetu misu s obredom pepeljenja u katedrali;
- 24. slavio svetu misu s katekumenima.

Ožujak 2026.

- 2. sudjelovao na sjednici Stalnog vijeća HBK i susretu s biskupima u miru;
- 3. propovijedao na sprovodnoj misu za pokojnog fra Krešu Borkovića u Osijeku;
 - predvodio svetu misu na 12. pastoralno-katehetskom kolokviju svećenika u Zagrebu;
 - u katedrali u Krku predvodio svetu misu za pok. biskupa Karmela Zazinovića;
- 8. slavio sakrament svete potvrde u župi Polje;
- 9. sudjelovao na zajedničkom zasjedanju biskupa HBK-a i BK BiH u Banja Luci;
- 11. sudjelovao na korizmenom susretu redovnica s područja krčke biskupije i predvodio svetu misu u samostanu franjevac trećoredaca u Krku;
- 12. predvodio misu s obredom prve provjere katekumena;
- 14. slavio sakrament svete potvrde u župi Risika
- 15. slavio sakrament svete potvrde u župi Kras i u župi Sveti Vid;
- 17. predvodio misu s obredom druge provjere katekumena u kriпти katedrale u Krku
- 18. sudjelovao na preduskrsnom plenarnom sastanku svećenika u Krku
- 19. sv. Josip – slavio svetu misu u Svećeničkom domu u Krku
 - predvodio svetu misu u kojoj je među kandidate za sveti red đakonata i prezbitarata krčke biskupije primljen bogoslov Amadej Anić
- 21. slavio sakrament svete potvrde u župi Dobrinj
- 21. slavio sakrament svete potvrde u župi Dubašnica
- 24. sudjelovao na sjednici Povjerenstva za utvrđivanje sudbina žrtava zločina počinjenih neposredno nakon Drugoga svjetskog rata u zgradi Vlade u Zagrebu
 - predvodio misu s obredom druge provjere katekumena u Krku
- 25. sudjelovao na sjednici biskupa Riječke metropolije i misnom slavlju svetkovine Blagovijesti u Gospiću
- 28. sudjelovao na tradicionalnom hodočašću djece Krčke biskupije i predvodio misno slavlje u spomen na sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića u Krku;
- 29. predvodio procesiju i svečanu misu Nedjelje Muke Gospodnje u katedrali u Krku;
- 30. sudjelovao u završnom satu svečanog euharistijskog klanjanja u katedrali.

Travanj 2026.

- 2. Veliki četvrtak – predvodio misu posvete ulja u katedrali u Krku;
– predvodio misu Večere Gospodnje u katedrali;
- 3. Veliki petak – predvodio obrede Muke Gospodnje u krčkoj katedrali;
- 4. Velika subota – predvodio misu Vazmenog bdijenja u krčkoj katedrali;
- 5. Uskrs – predvodio svečano misno slavlje o svetkovini Uskrsnuća Gospodinovog u katedrali u Krku;
– u katedrali predvodio pjevanu Večernju;
- 13. sudjelovao na svečanoj sjednici Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu;
- 14.-16. sudjelovao na redovitom plenarnom zasjedanju biskupa HBK u Zagrebu;
- 17. slavio svetu misu, susreo se s krizmanicima, roditeljima i kumovima u Vrbniku;
- 19. slavio sakrament svete potvrde u župi Vrbnik i župi Baška;
- 20. predvodio misu zadušnicu i sprovodne obrede za vlč. Ivana Plješu u Rabu;
- 23. predvodio misno slavlje o župnoj svetkovini sv. Juraja u Hreljinu
- 24. susreo se s krizmanicima, roditeljima i kumovima župe Omišalj;
- 25. u katedrali u Krku predvodio svetu misu povodom hodočašća sjemeništara Međubiskupijskog sjemeništa u Zagrebu;
- 26. slavio sakrament svete potvrde u župi Njivice i u župi Omišalj;
- 29. sudjelovao na internacionalnom znanstvenom skupu o fra Antunu Marcellu De Petrisu OFMConv u Cresu i slavio svetu misu.

Svibanj 2026.

- 2. i 3. sudjelovao na programu i misi Susreta hrvatske katoličke mladeži u Požegi;
- 3. predvodio misno slavlje u župi u Novoj Kapeli;
- 8. slavio svetu misu i susreo se s benediktinskim učiteljicama novakinja u Krku;
- 9. svibnja – slavio sakrament svete potvrde u župi Presvetog Srca Isusovau Vinkovcima
- 10. svibnja – slavio sakrament svete potvrde u župi sv. Mihaela u Drenju.

➤ Svećenici

Od Državnog tajništva Svete Stolice primili smo obavijest da je naš svećenik **MONS. RENATO KUČIĆ**, trenutno na službi u Državnom tajništvu, 14. siječnja o. g. imenovan počasnim prelatom Njegove Svetosti. Čestitamo!

➤ Obavijest**LJETOVANJE BOGOSLOVA**

Ljetovanje bogoslova s biskupom Ivicom Petanjkom održat će se na Rabu u srpnju o.g, po završetku ispitnih rokova. Detaljniji program i sve informacije bogoslovi će na vrijeme dobiti od o. Biskupa.

➤ Izvještaji**ODRŽAN PREDUSKRSNI PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK****— Krk, 18. ožujka 2026. —**

U srijedu 18. ožujka u Krku je održan preduskrsni plenarni svećenički sastanak koji je okupio svećenike i redovnike Krčke biskupije. Prisustvovali su: Zvonimir Badurina Dudić, Anton Bozanić, Ivan Brnić ml., Frane Brozić, Tomislav Crnović, Anton Depikolozvane, Milivoj Guszak, Marin Hendrih, Dinko Justinić, Ivan Katunar, Ivica Katunar, Vedran Kirinčić, Josip Kosić, Marijan Kosić, Zoran Maričević, Franko Markulić, Vjekoslav Martinčić, Ivan Milovčić, Mladen Mrakovčić, Luka Paljević, Kristijan Perović, Zvonimir Seršić, Silvio Španjić, Anton Tamarut, Anton Toljanić, Anton Valković, Franjo Velčić, Josip Vidas, Božidar Volarić, Antun Zec, Slavko Zec, Dražen Zrile i Andrija Živković; redovnici: Antun Badurina TOR, Smiljo Brnadić OCD, Nikica Devčić OFM, Anto Garić TOR, Tomislav Kero TOR, Dominik Magdalenić OCD, Ljudevit Maračić OFMConv., Hrvoje Perković TOR, Josip Petonjić OFMConv, Ivica Strčić OFM, Šešelja Damjan TOR, Stjepan Žužić OFM, Bernardin Vizsmeg OCD i Joso Živković TOR; đakon Marko Mikić.

Sastanak je moderirao krčki biskup Ivica Petanjak. Pokorničko bogoslužje i zajedničko klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom održano je u katedrali, a radni dio susreta u dvorani Biskupskog ordinarijata.

Razmatranje u prigodi pokorničkog bogoslužja te predavanje na temu *Suvremeni čovjek pred ponudom spasenja* održao je prof. dr. sc. Anton Tamarut. U svom predavanju prof. Tamarut pojasnio je kako se pojam spasenja najčešće povezuje s graničnim situacijama u kojima se život i smrt gotovo dotiču, ali da on ujedno označava i trajno životno stanje – svojevrsno blagostanje koje, u religijskom smislu, podrazumijeva život u zajedništvu s Bogom.

Kako bi se moglo odgovoriti na pitanje spasenja, nužno je najprije postaviti temeljno pitanje: tko je čovjek? Profesor stoga naglašava da je suvremeni čovjek uvijek konkretan čovjek, oblikovan mnoštvom vanjskih utjecaja. U zapadnom svijetu, obilježenom visoko razvijenom tehnologijom i digitalnim sustavima, taj je čovjek često određen sekularizmom, autoreferentnošću i individualizmom. Njegovi odnosi sve više poprimaju virtualni karakter, društvo je opterećeno dubokim nejednakostima, a etički horizont obilježen relativizmom i ravnodušnošću.

U takvom kontekstu uvjerenja i osjećaji dobivaju prednost pred istinom, koja se potiskuje u drugi plan i relativizira. Moralnim se smatra ono što većina prihvaća, ili samo tolerira, dok se i sama stvarnost smrti nastoji potisnuti ili na različite načine nadvladati. Profesor stoga poseban naglasak stavlja na analizu sadašnjeg društvenog trenutka, držeći kako je nužno razumjeti konkretnu čovjekovu situaciju da bi mu Crkva i njezini službenici mogli vjerodostojno navijestiti Kristovu poruku spasenja. U tom je smislu posegnuo i za vlastitom pjesmom koja progovara o izvrnutim vrijednostima suvremenoga svijeta, a koju je pred auditorijem interpretirao bogoslov Dominik Kamemar.

Jedino ispravno i cjelovito razumijevanje čovjeka može otvoriti put razumijevanju spasenja. Ono je uvijek Božje djelo – dar i milost. Budući da je čovjek biće odnosa, njegovo se spasenje ostvaruje u povezanosti s Kristom te se konkretizira u otvorenosti prema drugima, u slobodi i ljubavi. Crkva, kao sakrament Isusa Krista, pozvana je biti prostor iskustva toga susreta i zajedništva – kako s Bogom, tako i s ljudima – u vjeri da je spasenje Božji dar koji traži čovjekov otvoreni dlan.

Usljedila je vrlo dinamična i zanimljiva rasprava u koju se uključio veliki broj svećenika. Radni dio susreta završio je izvještajima povjerenika i predstojnika ureda Biskupije Krk.

Marko Mikić

KRČKI OSNOVNOŠKOLCI I SREDNJOŠKOLCI POBJEDNICI NATJECANJA IZ VJERONAUKA

— Punat, 19. ožujka 2026. —

Županijsko/biskupijsko natjecanje učenika osnovnih i srednjih škola iz vjeronauka, tzv. Vjeronaučna olimpijada, održano je u četvrtak 19. ožujka u OŠ Punat na temu *Žene u Bibliji*. Na ovogodišnjem natjecanju sudjelovalo je 8 osnovnih škola: Krk, Mali Lošinj, Malinska, Novalja, Omišalj, Punat, Rab i Vrh. Od srednjih škola sudjelovale su dvije: Krk i Mali Lošinj.

U kategoriji osnovnih škola, u vrlo tijesnoj borbi, najbolji rezultat ostvarili su učenici Osnovne škole iz Krka pod vodstvom mentorice Vesne Avsec. Drugo mjesto pripalo je Osnovnoj školi Novalja, a treće Osnovnoj školi iz Malog Lošinja. U kategoriji srednjih škola, također nakon velike neizvjesnosti do samog kraja, prvi su bili učenici Srednje škole Hrvatski kralj Zvonimir iz Krka pod vodstvom mentorice Slave Petrinović, a drugi učenici Srednje škole Ambroza Haračića iz Malog Lošinja.

Z. Seršić

BOGOSLOV AMADEJ ANIĆ PRIMLJEN ZA KANDIDATA ZA SVETI RED

— Krk, 19. ožujka 2026. —

Bogoslov Krčke biskupije Amadej Anić primljen je među kandidate za sveti red đakonata i prezbiterata tijekom misnog slavlja koje je u krčkoj katedrali na blagdan sv. Josipa, 19. ožujka 2026., predvodio krčki biskup mons. Ivica Petanjak. Na misi su koncelebrirala šestorica svećenika, a na misnom slavlju sudjelovalo je i petnaest bogoslova Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu u kojem svoju formaciju prolazi i Amadej.

Biskup Petanjak u homiliji je pružio razmatranje nad likom sv. Josipa ističući kako se cijela njegova osobnost sažela »u jednom jednostavnom, ali odlučujućem detalju: on ne bježi, ne dopušta da ga stanja u kojima se našao on i njegova obitelj paraliziraju i blokiraju, nego ostaje vjeran i priseban. Sučeljava se s izazovima života, preuzima inicijativu

i odgovornost, snalazi se s onime što ima. Tako postaje živi znak kršćanina utemeljenog ne na apstraktnim teorijama, već na povjerenju da Bog preobražava životne nedaće u povijest spasenja. Iz Josipova ponašanja razabiremo čovjeka goleme vjere i pouzdanja u Boga, ali i u čovjeka, prvenstveno u Mariju».

Osvrćući se na odnos koji su živjeli i njegovali Josip i Marija biskup kaže kako je očita njihova »nepatvorena ljubav koja nije ostavila ni milimetar prostora za sumnju, jer da ga je bilo, taj trun sumnje poput crva bi nagrizao njihovu ljubav i njihovu vjernost i sve bi se srušilo kao kula od karata. Uz to međusobno povjerenje bila je i snažna vjera u Boga koja je davala smisao i sigurnost njihovoj ljubavi, jer dijete koje im je bilo povjereno dolazilo je od Boga i bio je Bog sam«. »Iz vjere u Boga i ljubavi«, zaključuje biskup, »proizlazila je Josipova odlučnost i hrabrost«.

Biskup je pozvao da iz Josipova primjera naučimo kako »kad god spremno kažemo svoj DA i dajemo sve od sebe da taj DA stoji, Bog dolazi u pomoć da potvrdi da smo na pravom putu. Bog uvijek pomaže iskrenosti naših srdaca«. »Sveti Josip nas podsjeća da pobjeda dolazi kroz svakodnevnu vjernost: srce koje zna oslušivati, razmišljati, razborito razlučivati, daje se od Boga voditi, bit će sposobno i zaštititi i sačuvati i ustrajati na putu života«.

U zaključku biskup upozorava: »Naši strahovi, koji su često puta i opravdani, mogu nas obuzeti do te mjere da želimo sve imati pod svojom kontrolom, pa se i najbolje namjere mogu izjaloviti. Važno je računati s Božjom milošću i znati da je Božji pogled dalekovidniji i da se događa toliko toga što mi u tom času ne možemo razumjeti. U duhovnom smislu, od svetog Josipa možemo naučiti puno: da život treba prigrliti, da ga treba čvrsto k sebi privinuti i živjeti, ali da se život nikad do kraja ne može razumjeti. Konačno tumačenje i značenje svega pozna samo Bog. Samo u otvorenosti Duhu Božjemu možemo ostate normalni i postojani i ići naprijed«.

Biskup je na kraju misnog slavlja kratko predstavio Amadeja te mu čestitao i poželio ustrajnost i odlučnost na putu prema svetom redu i svećeničkoj službi, a sve okupljene pozvao da mole za duhovna zvanja.

Irena Žužić

BISKUPIJSKO HODOČAŠĆE DJECE NA GROB BISKUPA MAHNIĆA

— **Krk, 28. ožujka 2026.** —

U subotu 28. ožujka, uoči blagdana Cvjetnice, održano je tradicionalno hodočašće djece svih župa Krčke biskupije u katedralu u Krku, na grob slugu Božjega biskupa Antuna Mahnića.

Bogati program hodočašća sastojao se od igre *Istražimo Mahnićevu svetost*, koju su osmislile s. Katarina Mikić i s. Ružica Dodig iz Malog Lošinja, križnog puta po ulicama stare gradske jezgre te misnog slavlja koje je predvodio o. biskup Ivica Petanjak.

Križni put sastavila su i oslikala djeca sa svojim vjeroučiteljima i vjeroučiteljicama te ga s predstojnikom Katehetskog ureda Zvonimirom Seršićem i predvodila.

Na koncelebriranom misnom slavlju sudjelovali su i svećenici koji su dopratili djecu u katedralu, a pjevanje je animirao dječji zbor župe Krk Kapljice.

U homiliji, biskup Petanjak je okupljenima postavio pitanje: »Tko je ljubljeno dijete Božje?«, te im odgovorio kako smo to oduvijek svi mi jer smo oduvijek željeni i ljubljeni od Boga, a našim rođenjem ta Božja želja i naum za nas i s nama postali su vidljivi. Ta Božja ljubav je neopoziva, posebno dolazi do izražaja u sakramentima koje primamo, a ne nestaje ni onda kada padamo i griješimo.

Ipak, ističe biskup Petanjak, Bogu je važan naš slobodan pristanak i odgovor na njegovu ljubav jer »ljubit se može samo u slobodi, a preduvjet za to je da živimo u istini«. Poput biskupa Mahnića, potrebno je da živimo poštujući svoje roditelje, ljubeći druge, dijeleći svoj život s njima i za njih i ispravno vrednujući sebe i poziv koji nam je Bog uputio za naš život. Zato se biskupu Mahniću, koji je posebno volio mlade, molimo za pomoć i zagovor.

Na kraju misnog slavlja, djeca predstavnici župa položili su ruže na grob biskupa Mahnića, a biskup Petanjak je predvodio molitvu za njegov zagovor i proglašenje sluge Božjega blaženim i svetim.

Irena Žužić

KRČKA BISKUPIJA DOMAĆIN SLJEDEĆEG SUSRETA HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI

Susret hrvatske katoličke mladeži pod geslom *Ja sam trs, vi loze* održan je u Požegi 2. i 3. svibnja 2026. i okupio je oko 15.000 mladih. Sa područja Krčke biskupije sudjelovalo je 120 mladih predvođenih povjerenikom pa mlade vlč. Marinom Hendrihom i više svećenika.

Euharistijsko slavlje održano na glavnom gradskom trgu u Požegi 2. svibnja, koje je predvodio požeški biskup Ivo Martinović u zajedništvu s 30-ak biskupa i oko 350 svećenika, predstavljalo je vrhunac Susreta.

Pred kraj euharistijskog slavlja biskup Tomislav Rogić, predsjednik Odbora za mlade najavio je kako će domaćin sljedećeg Susreta, koji se planira održati 2028. godine, biti upravo naša Krčka biskupija. Krčki biskup Ivica Petanjak, povjerenik za mlade vlč. Marin Hendrih i šestero mladih iz Krčke biskupije tako su preuzeli križ Susreta hrvatske katoličke mladeži od mladih iz Požeške biskupije.

VIČ. IVAN PLJEŠA**(1937. – 2026.)**

U petak 10. travnja u Karlsruhe u Njemačkoj umro je, okrjepljen sakramentima, svećenik Krčke biskupije vlč. Ivan Plješa (1937.-2026.) u 89. godini života i 65. godini svećeništva.

Vlč. Ivan Plješa rođen je 10. rujna 1937. u Supetarskog Drazi na otoku Rabu. Osnovno školovanje završio je u Supetarskoj Drazi i Korčuli, a gimnaziju i filozofsko-teološke studije u Pazinu. Zaređen je 2. srpnja 1961. u Omišlju za svećenika Krčke biskupije. Djelovao je kao duhovni pomoćnik u Novalji na otoku Pagu te kao župnik u Župi Polje na Krku. Zatim je poslan u Karlsruhe, Njemačku, gdje je bio voditelj Hrvatske katoličke misije od 1970. do 2005. Obilazio je i male zajednice hrvatskih emigranata, koji su u velikom broju dolazili u Njemačku, što u potrazi za poslom, što zbog svog političkog angažmana. Ostavio je neizbrisiv pečat u vjernicima svoje misije zbog svoje otvorenosti, neposrednosti i spremnosti pomoći.

U petak, 17. travnja 2026., u crkvi sv. Mihaela u Karlsruheu, slavljena je sveta misa za dušnica i svečani ispraćaj vlč. Ivana Plješe. Misu je predslavio delegat Dušobrižništva za Hrvate u Njemačkoj fra Petar Klapež, a s njim su u zajedništvu bila još osmorica svećenika: don Tihomir Šutalo, don Sebastijan Marković, don Stjepan Matijević, don Janko Belina, don Ivo Nedić, vlč. Jure Kopic, vlč. Robert Ružić i fra Filip Mimica, te mnogobrojni vjernici.

Na početku propovijedi fra Petar je pročitao životopis pokojnog vlč. Ivana Plješe. »Vlč. Ivana Plješu pamtimo kao dragog prijatelja, zauzetog svećenika i rodoljuba, koji se nije štedio, koji nije posustajao i onda kada je nailazio na zatvorena vrata. Ostavio je upečatljiv trag čovjeka i crkvenog službenika otvorenog za razgovor, i pomoć svim vjernicima u svakoj duhovnoj i tjelesnoj potrebi. S vjernicima i nevjernicima je pristupao jednostavno i s doličnim poštovanjem. Uvijek je bio spreman saslušati, ali i hrabro iznositi i ustajno braniti spoznatu istinu Isusova Evanđelja«, istaknuo je fra Petar.

Fra Petar istaknuo je kako je vlč. Plješa svoju otvorenost i osjetljivost za ljudsku patnju posebno pokazao u vrijeme Domovinskog rata: »Pun ljudske topline i duboko osjetljiv na prognane i izbjegle od Domovinskog rata, vlč. Ivan je istinski dijelio tjeskobe, patnje i nade našeg hrvatskog naroda ovdje u Karlsruheu, te se potpuno davao kako bi tješio i ohrabrivao porukom koja je mogla izravno i neposredno dotaknuti ratom napaćena ljudska srca. Neizbrojivi su njegovi znakovi i poticaji u korist izbjeglica i prognanika, te pomoći u svakom pogledu dragoj nam Domovini za vrijeme Domovinskog rata.« Nakon što je otišao u mirovinu, vlč. Ivan je nastavio pomagati svećenicima prvenstveno slavljenjem svetih misa i ispovijedanjem. Proživio je bogat svećenički život ispunjen brigom za duše, dijeljenjem svetih sakramenata, osobnim teološkim promišljanjem i učenjem.

Po završetku euharistijskog slavlja, voditelj HKM Mittelbaden, don Tihomir Šutalo je izmolio molitvu odrješenja nakon čega su se svećenici i vjernici uputili k izlazu crkve kako bi se uz taktove uskrsne pjesme *Kraljice neba* predvođene misijskim zborom, puni emocija, oprostili od svog voljenog i dragog *papa Ive*. Tijelo vlč. Plješe odvezeno je zatim na njegov rodni otok Rab gdje su se, na gradskom groblju u Rabu, u ponedjeljak 20. travnja održali sprovodni obredi i misa zadušnica.

Misu zadušnicu u crkvi sv. Frane na groblju predvodio je krčki biskup mons. Ivica Petanjak u koncelecijaciji više svećenika.

Biskup Ivica uvodeći u misno slavlje rodbini pokojnika prenio je izraze sućuti kardinala Josipa Bozanića. Okupljenima se obratio i homilijom. Rekao je: »Malo je sigurnosti u našem ljudskom životu. A i one rijetke za koje mislimo da ih imamo svakodnevno ih može promijeniti ili uništi nešto što nam se može dogoditi iznenada i neočekivano. Međutim, postoji jedna sigurnost koju nikada nitko ne može poreći: smrt. Ona je u našem životu kao stanje koje živi u nama. Ona je naša egzistencijalna stvarnost i ni na koji način ju ne možemo ukloniti iz sebe. Naša kršćanska vjera prihvaća ju ne kao rezignaciju, kao beznade, nego kao polazišnu snagu prema konačnom ostvarenju našeg spasenja.«

U nastavku je pojasnio: »U smrti se mi predajemo, priznajemo da su nas naše tjelesne snage napustile, ali se ne predajemo u očaju nego u nadi. Smrt je posljedica grijeha i mi moramo umrijeti grijehu kako bismo mogli živjeti u Bogu. U smrti je poražen samo grijeh i ono što nas je odvajalo od potpunog zajedništva s Bogom. A ono što nas odvaja od Boga to nas odvaja i od čovjeka. Ako nismo u miru s Bogom nismo ni s čovjekom. U smrti se događa naše radikalno čišćenje od grijeha kako bismo napokon bili onakvi kakve nas je Bog zamislio i stvorio na svoju sliku i na sliku svoga Sina Isusa Krista. Umire grijeh, a kroz smrt, i ono što zovemo čistilište, nastupa stanje našeg pročišćenja do konačnog gledanja Boga licem u lice. Završava ovo zemaljsko putovanje i započinje vječnost.«

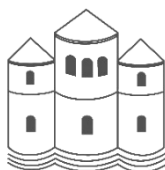
Nadovezujući se, u nastavku je homilije biskup Ivica podsjetio na pokojnog vlč. Ivana riječima: »Naš pokojni brat svećenik Ivan dobar dio svog života proveo je kao putnik između Njemačke i Hrvatske. Iako je već bio star i bolestan na Blagovijest je krenuo iz Rijeke natrag u Karlsruhe. Na vazmeni četvrtak je primio svete sakramente, a sutradan ga je Gospodin pozvao k sebi. Možda je osjećao da se mora vratiti ondje gdje je proveo najveći dio svog svećeničkog života i ondje završiti svoj zemaljski hod kako bi ga sada drugi dovezli natrag u njegov zavičaj gdje će počivati i čekati uskrsnuće mrtvih.« te zaključio: »Neka mu na putu prema vječnosti pomogne ova sveta euharistija koju slavimo za pokoj njegove duše, a uskrsnuli Gospodin neka mu udijeli svoj mir i dioništvo svoje nebeske proslave.«

Mons. Franjo Velčić, generalni vikar, na kraju je misnog slavlja pročitao oproštajni govor don Stjepana Matijevića u ime salezijanske zajednice u Karlsruhe.

Rapski župnik i dekan mons. Mladen Mrakovčić pročitao je izraz sućuti pristigle od vlč. dr. Tomislava Markića, nacionalnog ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu koji je podsjećajući na dugogodišnji misionarski rad vlč. Plješe istaknuo: »Njegova vedrina, dobro raspoloženje i lijepa narav ostat će svima nama koji smo ga poznavali u

dobrom i lijepom sjećanju. Vjerujem kako je ostavio dubok trag u životima onih koje je susretao i kojima je služio u svom svećeničkom pozivu.«

Usljedili su zatim sprovodni obredi koje je prevodio biskup Ivica Petanjak. Lijes s pokojnikom je iz crkve sv. Frane, u pratnji svećenika, sproveden do svećeničke grobnice na gradskom groblju u Rabu gdje je položen.

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18, HR-51500 KRK
tel. 051/221-018; fax. 051/221-483; e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr
web: biskupijakrk.hr

Uredila: Irena Žužić

Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, *generalni vikar*